

مسجد امام، قلب بازار سنتی تهران

محمد اُنگ *^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری، دانشگاه علامه محدث نوری

چکیده:

مسجد امام یکی از مهم‌ترین مساجد شهر تهران می‌باشد که در قلب بازار سنتی تهران و از آثار ماندگار دوران قاجاری به شمار می‌آید. این مسجد میان شبکه ب هم پیچیده، تنگ و پرجمعیت بازار به مثابه تنفس گاه است و به علت توسعه فعالیت‌ها و تردد بسیار، ورودی‌ها و صحن بزرگ این بنا به صورت یک فضای باز شهری به کمک بازار آمده است و تبدیل به فضای عبوری فعالی شده است. ما بر آنیم در این مقاله با رویکردی کیفی به مطالعه راز و رمزهای این بنا بپردازیم و حکمت هنرهای اسلامی را در این مجموعه ارزشمند به نقد بگذاریم.

کلمات کلیدی: مسجد امام، بازار تهران، رونق اجتماعی.

۱- مقدمه:

مسجد همواره به عنوان یکی از بناهای اصلی غیرتجاری در بازار مطرح بوده و حضور بیش از پنجاه مسجد در بازار تهران نیز مؤید همین نکته است. شبکه مساجد بازار تهران که معماری مذهبی قاجاری را در یک طیف وسیع به تماشا می‌گذارد از تنوع زیادی برخوردار است (طاهباز و جلیلیان ۱۳۷۸). نحوه استقرار مساجد نشان می‌دهد که راسته‌های اصلی با وجود تراکم زیاد واحدهای تجاری صاحب مساجد کمتری هستند ولی گستردگی مساجد در تمام بازار، علیرغم بی‌نظمی، به گونه‌ای است که هر صنفی به راحتی به مسجد معینی دسترسی دارد (ساعتیان ۱۳۸۹).

۲- نمود مسجد امام در بازار سنتی تهران

مسجد امام خمینی یکی از مهم‌ترین مساجد بازار و شهر تهران می‌باشد. این مسجد علاوه بر ایفای وظیفه مذهبی، اجتماعی و سیاسی نقش یک فضای شهری را در میان شبکه پرازدحام بازار را بر عهده دارد (طاهباز و جلیلیان ۱۳۷۸).

* این مقاله برگرفته از مطالعات درس حکمت هنر اسلامی نگارنده به راهنمایی آقای دکتر سیامک نیری فلاح می‌باشد.

* Corresponding author: Mohammad Olang
Email: m_olang@yahoo.com